

Plan för studie- och yrkesvägledning

Framtidsval Hammarö

Läsåret 23/24

Studie- och yrkesvägledning – Hela skolans ansvar

Att göra val inför framtiden är en ständigt pågående process. Genom hela skoltiden skall studie- och yrkesvägledning finnas tillgängligt för elevers olika behov eftersom det är en förutsättning för att kunna stödja eleven på bästa sätt i olika valsituationer.

Alla elever i Hammarö ska ha tillgång till professionell studie- och yrkesvägledning i form av studie- och yrkesvägledare, lärare, rektor och övrig personal på skolorna med god kunskap inom ämnet.

Studie- och yrkesvägledning är de olika insatser som *alla i skolan ansvarar för*, i syfte att:

- genom undervisning utveckla elevernas kunskaper om samhälle och arbetsliv samt ge erfarenheter av yrkeslivet
- genom vägledning stödja eleven i att utforska, identifiera sina intressen och möjligheter så att eleven kommer fram till individuella och välgrundade val av studie- och yrkesvägar
- ge eleven specifik information utifrån elevens behov av studie- och yrkesvägar så att eleven kan göra väl underbyggda val
- undervisning finns med fokus riktat mot arbetsliv och samhälle oavsett årskurs

Studie- och yrkesvägledning bedrivs både i vid och snäv bemärkelse.

Vid bemärkelse är all den verksamhet som bidrar till att ge elever kunskaper och färdigheter som underlag för att fatta beslut om framtida studie- och yrkesval. Det handlar om till exempel: praktiska arbetslivserfarenheter, undervisning som rör arbetslivet, studiebesök, utbildningsinformation och aktiviteter för att öka elevens självkänedom.

Studie- och yrkesvägledning i **snäv bemärkelse** är den personliga vägledningen eleven får genom *undervisning* samt *vägledningssamtal* individuellt och i grupp. Det är viktigt att eleven får möjlighet att reflektera över sig själv i relation till olika framtidsvägar. När eleven har kunskap om sig själv och de olika alternativ som finns kan eleverna ta ett väl underbyggt beslut. Eleven ska ges tillfälle att utveckla en förmåga att sätta självkänedom och omvärldskunskaper i relation till varandra. Att väga för- och nackdelar och se konsekvenserna av olika beslut gör att eleven kan ta ett beslut och genomföra beslutet. Lika viktigt är att eleven lär sig att hitta och kritiskt granska information och även att analysera, värdera och dra egna slutsatser.

För att göra ett väl underbyggt val är det viktigt att eleven;

- blir medveten om sig själv
- blir medveten om olika valalternativ, såsom utbildningar och yrken
- blir medveten om relationen mellan sig själv och valalternativen
- lära sig att fatta beslut
- lära sig att genomföra beslut

Skollagen 2010:800

Studie- och yrkesvägledning

Elever i alla skolformer utom förskolan och förskoleklass ska ha tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses genom hela skolgången.

Skolförordningen 2011:185 (LGR22)

Skolan och omvärlden

Eleverna ska få en utbildning av hög kvalitet i skolan. De ska också få underlag för att välja fortsatt utbildning och yrke. Detta förutsätter att den obligatoriska skolan samverkar med de gymnasiala utbildningar som eleverna fortsätter till. Det förutsätter också en samverkan med arbetslivet och närsamhället i övrigt.

Skolans mål är att varje elev:

- utvecklar sin självkänedom och förmåga till studieplanering
- kan granska olika valmöjligheter och ta ställning till frågor och se vilka konsekvenser dessa får för den egna framtiden
- har inblick i närsamhället och dess arbets- förenings- och kulturliv
- har kännedom om möjligheter samt samlar kunskaper och erfarenheter genom skoltiden medvetet och utifrån dessa kan ta ställning till fortsatt utbildning eller yrkesval i Sverige och i andra länder

Alla som arbetar i skolan ska:

- verka för att utveckla kontakter med kultur, arbetsliv och föreningsliv samt andra verksamheter utanför skolan som kan berika den som en lärande miljö
- bidra till att elevens studie- och yrkesval inte begränsas av kön eller av social eller kulturell bakgrund
- i undervisningen utnyttja kunskaper och erfarenheter från arbets- och samhällsliv som eleverna har eller skaffar sig under utbildningens gång
- utveckla kontakter med universitet och högskolor eller andra alternativ till vidare studier
- arbeta för att begreppet entreprenörskap synliggörs

Ansvar

Rektor har ett särskilt ansvar för att:

- samverka med skolor och arbetslivet utanför skolan utvecklas så att eleverna får konkreta erfarenheter av betydelse för deras val av fortsatt utbildning och yrkesinriktning
- den studie- och yrkesorienterande verksamheten organiseras så att varje elev utifrån behov får den vägledning och det stöd inför de olika valen skolan erbjuder och inför fortsatt utbildning samt övergången till arbetslivet
- bidra till att elevens studie- och yrkesvägledning inte begränsas av kön, social eller kulturell bakgrund
- stimulera till internationella kontakter, samverkan och utbyten i utbildningen

Läraren har ett ansvar för att:

- i sin undervisning bidra med underlag för varje elevs val av fortsatt utbildning
- medverka till att utveckla kontakter med mottagande skolor samt med organisationer, företag och andra som kan bidra till att berika skolans verksamhet och förankra den i det omgivande samhället.
- ge eleverna möjligheter att utveckla en förståelse för hur kunskaper i ämnet kan ha betydelse i arbetslivet och på så sätt bidra till en hjälp för deras framtida studie- och yrkesval
- utmana, problematisera och visa alternativ till traditionella föreställningar om kön, kulturell och social bakgrund som annars kan begränsa elevernas framtida studie- och yrkesval

- bidra till att eleven kan utveckla allsidiga kunskaper om hur arbetslivet fungerar

Studie- och yrkesvägledaren ansvarar för att:

- informera och vägleda eleverna inför den fortsatta utbildningen och yrkesinriktningen och särskilt uppmärksamma möjligheterna för elever med funktionsnedsättning
- vara till stöd för den övriga personalens studie- och yrkesorienterande insatser
- se till att informationen utbildningsvägar och yrken är aktuell, tillförlitlig och tillgänglig för eleverna. Utveckla informationsmaterial efter olika elevers behov, mer pedagogiskt, intressant, lättare att förstå mm.
- se till att eleverna får information om valmöjligheterna i form av inriktningar, kurser, meritpoäng och yrkesutgångar samt vilka konsekvenser ett byte medför
- vidga elevers perspektiv om sina egna förutsättningar och olika utbildningar och yrken
- vägledningssamtal, motiverande samtal och konsekvensamtal
- kompetensutveckling kring övergångsbestämmelser, behörighets- och tillträdesregler till högskola och yrkeshögskola samt annan fortsatt utbildning
- jobba utifrån Sveriges vägledarförenings etiska riktlinjer

(Skolverkets Allmänna råd, *arbete med studie- och yrkesvägledning*, 2013)

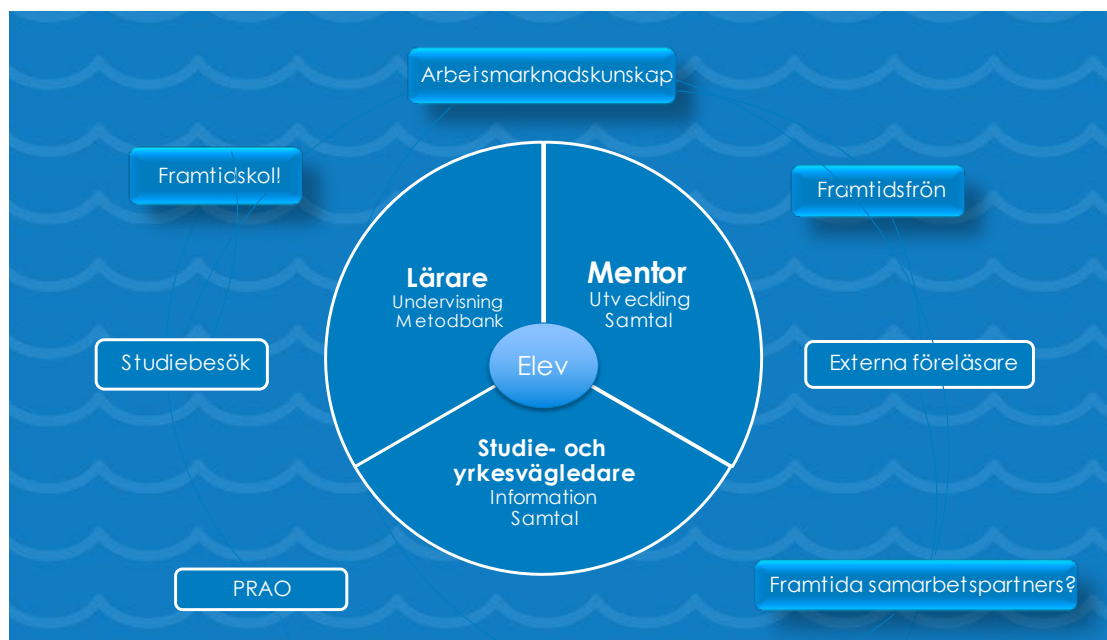
Framtidsval Hammarö läsåret 2023–2024

Studie- och yrkesvägledningen på Hammarö är ett samarbete där skolans personal har ansvar för olika delar av arbetet med att förbereda eleverna inför framtida val inför studier och arbete.

Utifrån elevperspektivet sker den största andelen av skolans arbete med elevernas framtidsval i den ordinarie undervisningen med stöd av Framtidsval Hammarös metodbank. Metodbanken ger stöd till pedagoger i planering av undervisning och bidrar till likvärdighet mellan Hammarös skolor. Studie- och yrkesvägledaren har en handledande och samordnande roll i utvecklandet av metodbanken. Metodbanken finns i Google Drive.

Samarbeten med externa aktörer så som Handelskammaren Värmland, Ung Företagsamhet Värmland och Framtidsfrön bidrar med inslag under läsåret som komplement till ordinarie undervisning.

Framtidsval tas upp som en naturlig del i mentors utvecklingsamtal med eleven. Eleverna på högstadiet får enskilda samtal med studie- och yrkesvägledare som bidrar till den individuella utvecklingen och välgrundade gymnasieval. Studie- och yrkesvägledning finns även som stöd till verksamheten på mellanstadiet.

Mål Framtidsval Hammarö för F–6

Eleverna ska:

- tränas i självkännedom och får stöd i att själva utforska, identifiera och formulera sina intressen, möjligheter och drömmar inför framtiden
- utvecklas i en tillåtande miljö där personalen aktivt arbetar med att motverka genustänk
- ställas inför olika valsituationer, får välja aktivt och sedan får hjälp med att reflektera över konsekvenserna. De ska även få en medvetenhet om påverkans-faktorer vid valsituationer såsom genus, traditioner och kamrater
- söka information via olika källor och få hjälp att kritiskt granska dessa
- få kunskap om olika yrken och branscher
- introduceras till hur arbetsmarknaden fungerar
- få insikt i varför man går i skolan och varför man arbetar

Mål Framtidsval Hammarö för åk 7–9

Eleverna ska:

- tränas i självkännedom och få stöd i att själva utforska, identifiera och formulera sina intressen, möjligheter och drömmar inför framtiden.
- få utrymme att utvecklas i en tillåtande miljö där personalen aktivt arbetar med att motverka genustänk
- ställas inför olika valsituationer, få välja aktivt och sedan få hjälp med att reflektera över konsekvenserna. De ska även få en ökad medvetenhet om påverkansfaktorer vid valsituationer såsom genus, traditioner och kompisar
- få kunskaper i att söka och granska information om sina framtidsval så att de självständigt kan hitta den information de behöver
- få kunskap om olika yrken och branscher
- få kunskap om hur arbetsmarknaden fungerar. Regler, rättigheter och löner. Arbete förr och idag. Arbete i andra länder
- få ökad insikt i varför man arbetar
- få kunskap om olika utbildningsvägar
- få kunskap om och färdighet i hur man söker studier och arbete

Tidsplan SYV Mörmoskolan 7–9 Läsåret 23/24

Vecka 34	Åk 9	Arbetsmarknadskunskap
Vecka 38	9A och 9B	PRAO
Vecka 40	9C och 9D	PRAO
Vecka 48	Åk 8	Arbetsmarknadskunskap, teknikf.
Vecka 49	Åk 8	Framtidskoll
Vecka 5	Åk 7	Arbetsmarknadskunskap
Vecka 10	Åk	Näringslivsmässa
Vecka 11	8A och 8B	PRAO
Vecka 13	Åk 8	Arbetsmarknadskunskap, vård och omsorg
Vecka 16	8C och 8D	PRAO

Tidsplan årskurs F-6

Skolan tar kontakt med respektive studie- och yrkesvägledare för planering av stödet som sker främst under vårterminen.

Tidsplan SYV Hammarlundens skola 7–9 Läsåret 23/24

Vecka 34 / 35	Åk 9	Arbetsmarknadskunskap
Vecka 39	9A och 9D	PRAO
Vecka 41	9B och 9E	PRAO
Vecka 43	9C och 9F	PRAO
Vecka 49	Åk 8	Framtidskoll
Vecka 5	Åk 7	Arbetsmarknadskunskap
Vecka 10	Åk	Näringslivsmässa
Vecka 10	Åk 8	Arbetsmarknadskunskap, teknikf.
Vecka 12	8A och 8D	PRAO
Vecka 13	Åk 8	Arbetsmarknadskunskap, vård och omsorg
Vecka 17	8B och 8E	PRAO
Vecka 20	8C och 8F	PRAO

Tidsplan årskurs F-6

Skolan tar kontakt med respektive studie- och yrkesvägledare för planering av stödet som sker främst under vårterminen.